

статистичних даних та їхньої обробки тощо. Їх застосування дає змогу вчителю математики значно інтенсифікувати спілкування з учнями, приділяти більше уваги задачам на доведення, постановку задач, побудову їх математичних моделей, розробку й дослідження методів розв'язання, логічного аналізу умов задач, пошуку нестандартних підходів тощо.

Сформувати стійкий пізнавальний інтерес до математики цілком можливо, використовуючи персональний комп'ютер під час розв'язування математичних задач, при цьому наголошуючи учням, що інформаційні технології створені для полегшення роботи людини в процесі її трудової діяльності.

Таким чином, застосування інформаційних технологій у навчальному процесі дає змогу підвищити рівень індивідуалізації навчання і глибину освоєння знань, полегшує поточну й підсумкову перевірку знань учнів. Інформаційні технології створюють інтегроване інформаційне середовище, в якому користувач знаходить якісно нові можливості, спроможні відігравати роль дієвого засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белінська І. Сучасні комп'ютерні технології у процесі навчання математики. *Педагогічна думка*. 2010. № 1. С. 16-19.
2. Бударіна А. Цікаво працювати й легко усвідомлювати : уроки математики з використанням комп'ютера . *Сучасна школа України*. 2009. Квітень (№ 4). С. 44-46.
3. Параскевич С. Моделювання комп'ютерно зорієнтованого уроку математики як творчий процес. *Математика в школі*. 2009. № 1/2. С. 28-30.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В НУШ

Власюк А. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Сойко І. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Відповідно до вимог Державного стандарту початкової загальної освіти однією з найважливіших проблем викладання української мови є розвиток мовної, мовленнєвої компетентностей молодших школярів [2]. Учителю початкових класів повинен постійно удосконалювати процес навчання, що

дозволяє дітям ефективно і якісно засвоювати програмний матеріал. Тому, доцільно використовувати інтерактивні технології.

У Національній доктрині розвитку освіти у XXI столітті зазначено: «Головна мета української системи освіти – створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України...» [1], а Закон України «Про загальну середню освіту» стверджує: «Завданням загальної середньої освіти є формування особистості учня, розвиток його здібностей і обдарувань» [3].

На сучасному розвитку освіти є різноманітні освітні технології, які допомагають вчителю раціонально побудувати процес навчання і досягти вищих результатів педагогічної діяльності. Школа надала вчителю можливість вибору у використанні інтерактивних технологій, спрямованих на всебічний розвиток та становлення творчої особистості учнів. Але відомо, що особистість може виховатись лише особистістю. А формування творчої особистості школяра проходить через творчу особистість вчителя.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування сутності інтерактивних методів навчання на уроках української мови в НУШ.

На сучасному етапі розвитку освіти діти дійсно навчаються завдяки тому, що можуть повністю себе реалізувати. Вони не бояться висловити свою думку, критику, не бояться бути почутими. На таких уроках учитель повинен стати невидимим диригентом, який вмє вчасно почути, помітити, підтримати кожного учня. Коли діти працюють разом, вони формують навички, необхідні для самостійного життя:

- розв'язувати конфлікти;
- активно слухати;
- критикувати думку, а не того, хто її висловив;
- аналізувати;
- приймати рішення.

Школа має бути не підготовкою до життя, школа має бути життям. Досягнути цього можна, створюючи інтерактивне середовище навчання, використовуючи парні, групові, колективні форми діяльності. Тому в освітньому процесі повинні ефективно використовуватися такі інноваційні технології:

- розвивальне навчання;
- інтерактивні технології;
- проектне навчання;
- гуманно-особистісна технологія;
- ТРВЗ (теорія розв'язування винахідницьких задач).

Значний вклад у розробку інтерактивних методів у навчання внесли дослідження О. Кондратюк, Г. Коберник, О. Комар, А. Панченков, О. Пометун, А. Нісімчук, О. Падалка, О. Шпак, О. Савченко, І. Шевчук та ін.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що взаємодія вчителя і учня розуміється як безпосередня міжособистісна комунікація, найважливішою особливістю якої є здатність людини «брати на себе роль іншого», уявляти, як її сприймає партнер у спілкуванні або група, і відповідно інтерпретувати ситуацію та конструювати власні дії.

Застосування цих технологій у навчанні дає змогу учням:

- ґрунтовно аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати і розв'язувати пізнавальні, життєві та соціальні ситуації, таким чином збагачуючи власний пізнавальний і соціальний досвід;
- учитися будувати конструктивні відносини в групі, визначати своє місце в ній, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути до діалогу, знаходити спільне розв'язання проблеми;
- розвивати навички проєктної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт тощо [4, с. 157].

За допомогою інтерактивних технологій діти вчать:

- доводити свою точку зору;
- слухати іншу людину;
- формувати власну думку;
- аргументувати і дискутувати;
- розвивати навички самостійної роботи.

Мета інтерактивного навчання:

- розвивати комунікативні навички;
- створювати комфортні умови та сприятливе емоційне середовище для всіх учасників заняття;
- формувати навички роботи в команді та вміння висловлювати свої думки;
- викликати інтерес до навчання та внутрішню мотивацію розкривати творчий потенціал.

Результативність такої роботи полягає в тому, що учні:

- уміють спостерігати, аналізувати, використовувати одержану інформацію в різних ситуаціях;
- володіють елементарними прийомами запам'ятовування, творчою уявою і мисленням;
- мають великий словниковий запас;
- можуть вільно висловлювати свої думки;
- можуть співпрацювати в групах і парах, самостійно організовувати свою роботу.

Отже, інтерактивні технології дозволяють розв'язати одразу кілька завдань: розвивають комунікативні вміння й навички, допомагають встановленню емоційних контактів між учасниками процесу; забезпечують виховне завдання, оскільки змушують працювати в команді, прислухатися до думки кожного; знімають нервові напруження, дають можливість змінювати форми діяльності, переключати увагу на основні питання.

Інтерактивні методи роботи сприяють розвитку в учнів ініціативи, незалежності, уяви, самодисципліни, співпраці з іншими учнями. Вони стимулюють в учнів когнітивні процеси, залучають до активної участі у процесі навчання, заохочують учнів працювати разом, висловлювати свої думки, виражати почуття і використовувати свій досвід, брати на себе відповідальність

за своє навчання і розвивати вміння вчитися. Для цього вчитель має бути обізнаним з проблемами психології учнів шкільного віку. Тільки за тих умов підбір та використання інтерактивних методів навчання буде більш раціональним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової освіти URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018>. (дата звернення: 28.08.2023).
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI ст.) Освіта. 1993. № 44-46.
3. Про освіту: закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2145-19> (дата звернення: 28.08.2023).
4. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5-ти томах. Т. 1: Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Духовний світ школяра. К.: Радянська школа, 2006. 654 с.

ПСИХОАНАЛІЗ У ДОСЛІДЖЕННІ СТАТЕВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Гнатюк Л. В.

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Психологія»
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Михальчук Ю. О.

*кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Статева ідентифікація найбільш глибоко досліджена у психоаналізі З. Фрейда, одного із перших учених, який наголошував на важливості сексуальної сфери у психіці людини, хто спробував простежити шлях розвитку сексуальності в її онтогенезі. На кожній із встановлених З. Фрейдом стадій психосексуального розвитку особистості ерогенні зони є фокусом її прагнень, і від того, яким чином вони задовольнятимуться, багато в чому залежатимуть проблеми у статевій поведінці дорослого. Саме дитячий вік, особливо від немовляти до шести років, коли індивід проходить три із п'яти стадій психосексуального розвитку, закладає основи психології сексуальності. Якщо попередні стадії психосексуального розвитку особи були пов'язані з власним тілесним «Я», то з підліткового віку нарцисизм або аутоеротизм дитини зникає, поступаючись спрямованості сексуальних інтересів на інших людей. Вони, як об'єкти сексуального задоволення, сприяють розвитку чуттєвості, потягів, потреб, інтересів дорослої людини, тобто формуванню «вторинної сексуальності». Згідно з дослідженнями